

FEESTEN IN 1913

In September 1817 werd door een gezelschap van vrienden een vereniging opgericht met de naam 'Vriendschap en Oefening'.

Deze vereniging, die voor het merendeel uit Scheveningers bestond, en die nu nog bestaat, telde 20 leden. Deze leidden om de 25 jaar, dus in 1838, 1863, 1888 de Oranje feesten in Scheveningen. Men herdacht de bevrijding uit de Franse overheersing en de aankomst van de Oranje-Prins op het strand. Een bijzondere herdenking was het eeuwfeest in 1913.

Het is toen een grandioos feest geworden op ons dorp, dat iedereen heeft meegevierd. In 1913 is het tot 13 december uitgesteld, opdat iedereen na het haringseizoen kon meedoen.

Die dag vertrokken de als Prins van Oranje verklede man en nog 5 anderen, o.a. als Engelse gezant verkleed, op een Engels oorlogsscheepje 'De Warrior' uit Hoek van Holland en stapten voor de kust van Scheveningen over in een grote vlet. Zo landden ze op het strand. Op foto's is dat te zien, evenals de geweldige feeststemming die er toen heerste.

Later op die dag was er een optocht door het dorp. Een bekend inwoner van Scheveningen, Jacob Pronk, die uit Den Haag terug kwam, na het heugelijke nieuws te hebben gebracht, werd feestelijk ingehaald. De Franse soldaten werden weggejaagd en vluchtten heen. Er was een optocht te paard door het dorp en 's avonds was de Weststraat een dansende en hossende menigte, rondom de Turfpoort, een groots opgezet bouwsel van turf.

Een bewoner van de Weststraat had dit kunstwerk gemaakt. 's Nachts om 3 uur kwam ik thuis van mijn feestje. Het had hard gewaaid en de vlaggestok was naar beneden gekomen en stond voor de deur. Na de vlag geborgen te hebben, ging ik naar bed, denkend dat iedereen al thuis was. Een poosje later echter kwamen mijn ouders en de anderen pas. Toen ben ik weer opgestaan om nog verder aan de feesten deel te nemen. Later, toen het feest voorbij was, bleek de kas van 'Vriendschap en Oefening' leeg te zijn. Er werd besloten om ieder f 1.000,- te storten om verder te gaan. Maar de een zei: 'Ik heb het niet' en een ander: 'ik hou niet van feesten, ik geef het niet'.

De anderen gingen accoord, maar de portemonnaie bleef vrij plat. Het was intussen 1914 geworden, en er was oorlog. Gelukkig bleven wij neutraal, wat erg belangrijk was. Nu was er een advocaat bij het gezelschap (een persoon waarvan men verwachtte dat hij altijd raad wist) en deze meester in de rechten, een geboren en getogen Scheveninger zei: 'Laat een reder voor onze rekening een stalen logger bouwen en laat die voor ons vissen, dan is de kans groot, dat we uit de misere komen'. Dat voorstel werd met grote meerderheid van stemmen aangenomen en zo kwam er in 1916 een schip in de vaart met de naam 'Vriendschap en Oefening', de Scheveningen 297.

De kosten waren ongeveer f 27.000,- met inbegrip van het vistuig. Het schip deed slechts twee reizen in 1916 en ving 556 kantjes en besomde f 28.333,-. Toen werd het door de Engelsen opgebracht, omdat zij meenden dat wij Hollanders haring vingen die naar Duitsland ging. Het schip is tien weken vastgehouden en ook de bemanning! Het volgendjaar, 1917, werd er niet gevestigd door de oorlog en is het schip aan een nieuw opgerichte N.V. verkocht voor f 52.500,-. Hiermee waren de kosten van de feestviering terug verdiend. Er was zelfs nog een bedrag over waarmee de uitgave van het boek 'de Geschiedenis van Scheveningen' door J. C. Vermaas kon worden betaald.